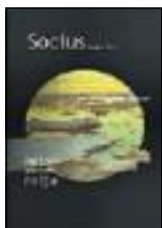

TIDSSKRIFT

En advarsel mot lukkede debatter.

Tverrfaglighet

Socius
#3/2011
Redaktør:
Vilde Blix
Huseby

Socius er det latinske navnet på tidsskriftet til sosiologistudentene i Oslo, som har satt tverrfaglighet under lupen i et tema-nummer om miljøsociologi. Hva kan sosiologene bidra med når vårt naturgrunnlag er i dramatisk endring, er spørsmålet som luftes i kjølvannet av Eia-Ihles kringkastede biologisme.

Svarene som gis bringer vel ingen store oppdagelser. Med så mye tverrfaglighet innenfor universitetsbastionene kunne sosiologene gjøre opprør mot universitetet som kunnskapsmarked. Sett utenfra er institusjonen blitt en lukket og byråkratisk profesjonsfabrikk, mens den mangearterede miljøkrisen åpenlyst utspiller seg på tvers av alle kunnskapsområder.

Studenttidsskriftet har basert seg på korte artikler, noe som gir et energisk preg. Det mangler en del på både ortografi og typografi, og sjelden så jeg en mer markskrikerisk design. Kunnskapsstoffet er hertil mer introdu-

serende enn dyptpløyende, og flere av artiklene ser ut til å være nedskrevne seminarinnlegg. Jeg vil trekke fram Lars Emil Johannessens artikkel om «klimaskeptikerne» og VGs nettforum som et originalt bidrag. Han sannsynliggjør at disse «skeptikerne» forveksler det politiske spillet med klimaforskningens sannhetsgehalt. Johannessens korte undersøkelse konkluderer med at det finnes en egen «forumlogikk» eller argumentasjonsform, som han mener miljøvernere og andre bør lære seg for å

bryte nettdebattens «lukkede og selvforsterkende tendenser», men også for å oppfange

” Korte artikler gir et energisk preg.

impulser fra øyeblikkets skriverier.

En strengere redigering og mer lesevennlig layout i Socius ville gjøre susen. Belysningen av Anthony Giddens foredrag under Norgesbesøket nylig, og Oda Gillebergs artikkel om kvinners situasjon og motkraft under den profittskapte klimakrisen (hennes begrep), kan være eksempler til etterfølgelse.

Alt i alt: Tverrfaglighet er et godt svar på de økologiske krisenes kompleksitet. Socius skal ha all ære av sin påminnelse om det.

Freddy Fjellheim
bokmagasinet@klassekampen.no

Enestående: Cathrine Knudsen skriver fletta av de fleste i Norge i dag.

Et eget rom

Det fantes en åpning midt inne blant en gruppe trær. Det er et opplagt sted å bygge en hule, midt i et boligområde – vi var skjult, forbipasserende kunne ikke se oss, men vi kunne se dem. Sånn er barn, typisk barn. Det sto en gammel lenestol der, og noe annet skrammel – på bakken lå det plastposer.

En dag sto lenestolen brått annerledes, og det syntes som om noen hadde forsøkt å overta rommet vårt. En overveldende følelse forplante seg: Vi så på tretoppene, himmelen var grå og tung, det var ikke et vindpust, likevel beveget tretoppene seg, og det virket galt, det var noe som ikke stemte. Det jeg så, det så venninna mi, og omvendt. Vi var i en annen tilstand, vi pekte på den grå himmelen over tretoppene, vi sa at her er det noe galt, vi var sikre i vår sak.

Det finnes mange byrom i Cathrine Knudsens tredje roman, og måten de trer fram på, som likegyldige plasser vi alle passerer gjennom, minner meg om tidlige opplevelser av den slags steder, som for eksempel en tilfeldig parkeringsplass. Man streifet gjennom et øde boligområde, mørket falt på, og man iakttok den tomme parkeringsplassen. Man sank inn i dette uspektakulære offentlige rommet uten navn, man sank inn i en annen betydning, som begynte å tone fram.

Det er veldig lite hos Knudsen som faktisk er spektakulært, rommene er gjenkjennelige, normalnorske – ja, byen har til og med et velkjent navn, Drammen. *But look again*, for dette normalnorske synes å sprekke opp og bli til et scenerom. Noe beveger seg i randen av synsfeltet, leseren blir usikker og begynner å mumle «science fiction» ... nei, «psykedelisk» ... nei, en slags «Twilight Zone». Men ingen av de ordene er egentlig treffende.

Boka starter faktisk i et scenerom, hvor instruktørenes anvisninger til en gruppe

UFORUTSIGBAR: Cathrine Knudsens roman er vitenskapelig, søkende, overraskende.

FOTO: CAPPELEN DAMM

ROMAN

Cathrine Knudsen
Jeg kunne vært et menneske

Cappelen Damm 2011, 266 sider

skuespillere er leserens vei inn til en senildement mor og hennes datter, vår hovedperson – eller rettere sagt, inn til datterens blikk, som vi tildeles teksten gjennom. Blikket er vitenskapelig, søkende, og mange møter oppstår, hun beskriver menneskene hun møter i rike detaljer, men det er veldig lite som tilsier at de rommene vi passerer gjennom danner en sammenhengende fortelling – men skriften insisterer likevel, det er noe her. Teksten folder seg faktisk ut med en utrolig intensitet, for eksempel kan lange beskrivelser av en ungdomsklubb eller et besøk på et hotell i

Sverige bokstavelig talt vibrere. Knudsen mestrer underliggjøring som om hun nettopp hadde tatt en telefon til Viktor Sjklovskij *himself*.

Vi følger datteren i filosofisk drift: som engasjert i miljøvern, på reise til Marokko, som biologistudent, som ansatt på et sykehus. Hun har en forestilling om at hun kan bli til et menneske gjennom tilfeldige møter. De hun møter er ofte rusa, pleietrengende outsiderskikkelser, men beskrivelsen av disse framstår i imponerende grad fri for romantiske klisjeer om utenforskap. Det er graden av uforutsigbarhet, det klisjéfrie språket (akkurat det er faktisk en klisjé, men ikke desto mindre må jeg insistere!) og de underliggjørende grepene som gjør dette til en enestående leseopplevelse.

Å si at en tekst er filosofisk eller teoretisk informert er

ikke det samme som å si at den er vanskelig tilgjengelig. Snarere kan den filosofiske klangbunnen få forfatteren til å stille

” Teksten folder seg ut med utrolig intensitet.

pokker så gode spørsmål, blant annet om hvordan vi formes av oppdragelse og utdannelse, hvordan viten implementeres og om det faktisk kan la seg gjøre å riste seg fri av allerede konstruerte historier om livet: «[Jeg ville ... forsikre meg om at jeg ikke bare ble lurt inn i utøvelsen av noe allerede eksisterende.]»

Det er cirka her at Knudsen skriver fletta av det meste som skrives i Norge i dag, blant annet av den enkle grunn at virkeligheten på samme tid er gjenkjennelig, men *aldri* selvsagt; *ingenting* er gitt, og dette gjør teksten til et reelt mulighetsrom, i beste psykedeliske forstand, hvor en nærmest forstendevortapelse i det ordinære kan flytte leseren i nye, overraskende retninger.

Susanne Christensen

bokmagasinet@klassekampen.no

Nye bøker

BOKBYEN FORLAG

348,-

Stein Ørnhoi om mat og mattradisjon

298,-

Ny kåseribok fra HC Hanssen

Bøkene får du i bokhandel eller fra Bokbyen Forlag
www.bokbyenforlag.no
Telefon 37 16 40 30 – post@bokbyenforlag.no

Fraktfri

Du har mange kundefordeler hos oss:

- Fraktfritt på alle ordrer over kr 248,-
- Ingen pristillegg – uansett betalingsmåte.
- RASK LEVERING: Bøker på lager sendes samme dag vi får din ordre.

20.000 titler på lager, velkommen til oss:

haugenbok.no

Norges raskeste nettbokhandel

epost@haugenbok.no / tlf 70 07 45 00 / Postboks 175, 6101 Volda